

3. Савельева С.С. Педагогические условия формирования профессиональной компетентности учителя в образовательном процессе вуза/ Воскресенск, 2012. - 217 бет
4. Ткач Д.С. Организационно-педагогические условия формирования профессиональной компетентности педагога-психолога в комплексе “сельский педагогический лицей-педагогический вуз” [Электронный ресурс]/ общая педагогика, история педагогики и образования <http://dlib.rsl.ru/viewer/01003165659#?page=1>.
5. Филатова Л.Э. Психолого-педагогические условия формирования компетентности в профессиональном общении студентов-психологов/ М., 2012. - 21 бет
6. Яковлев Е.В. Педагогическое исследование: содержание и представление результатов/ Челябинск, 2010. - 316.
7. Разуваева Т.Н. Социально-психологическая структура педагогического коллектива как субъекта инновационной деятельности/ Сургут, 2009. – 37 б.
8. Стандарты второго поколения: ФГОС: Начальное общее образование.-М., Просвещение, 2010.- 526
9. В.И.Байденко «Выявление состава компетенций выпускников ВУЗов как необходимый этап проектирования ГОС ВПО нового поколения» Методическое пособие - Москва, 2006 – 726
URL: http://fgosvo.ru/uploadfiles/Library/Baidenko/metod_2006.pdf
10. Кондаков И. М., Сухарев А. В. «Методологические основания зарубежных теорий профессионального развития» Вопросы психологии -1989
URL: <http://www.voppsy.ru/issues/1989/895/895158.htm>
11. Г.Р. Ломакина «Педагогическая компетентность и компетенция: проблемы терминологии» Москва: Буки-Веди, 2012

ӘОЖ 37.026.9

Сагимбаев А.А.

п.ғ.к., доцент Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті, Ақтөбе қ., Қазақстан

E-mail: adun_8s@mail.ru

Бодиков С.

Академик Е. Букетов атындағы Қарағанды университеті, Қарағанды қ. Қазақстан

Еркинова А.

Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университетінің магистры

E mail: yerkinova00@mail.ru

КӨРКЕМДІК ОЙЛАУ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚТЫҢ МАҢЫЗДЫ ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ

Аннотация. Ғылыми мақалада студенттердің бейнелі идеялары мен шығармашылық ойларын қалыптастырудағы шығармашылық процестің маңызды рөлі қарастырылады.

Кілттік сөздер: шығармашылық, көркемөнер, графикалық тапсырма, үрдіс, іс-әрекет, инженерлік графика, сурет

Дамудың тарихи үрдісінде объективті әлемді танудағы тәжірибелік ұғым – шығармашылық іс-әрекеттің маңызды алғышарты екені белгілі. Әлемді түсініп қабылдай алу үшін адам тек қана, табиғаттағы заттың ерекшелігін тауып қана қоймай, сонымен қатар шынайылықты танып, жаңа ақиқатты құру үшін мүмкіндіктерді, амалдарды, оларды өзгерту тәсілдерін қарастыратыны анық.

Тәжірибелік және теориялық біліммен қатар шығармашылық білімге тартылған тәжірибеге сүйеніп, солар арқылы адамның шығармашылық ойы дамып, үнемі жанарып, отыратыны сөзсіз. Сондықтан, шығармашылық маңызды мәселелерінің бірі білімді көкейкестендіру болып табылады. Мұндағы негізгі маңыздылық адамның шығармашылық ойы мен қабілеттілігі мен икемділігі және дағдымен қатар белсенді өмірлік бағыты айқындалады.

Көркемдік білімнің басты міндетінің бірі – абстракт түрінде дараланбайтын көркемдік бейненің нақты жемісі болатын көркемдік ойды жандандыру болып табылатыны белгілі.

Өнерде объективті ақиқаттың арнайы қайтарылым формасы ретінде көркемдік бейне адамның ойлық, рухани-танымдық және тәжірибелік іс-әрекеттің нәтижесі екені анық.

Көркемдік ойлау тек қана оқып үйрену үрдісінде, оған жалғас кәсіптік іс-әрекет нәтижесінде дамыған шығармашылық іс-әрекеттің арқасында кәсіптік бола алатыны белгілі. Көркемдік бейненің

күрделілігі мен қозғалысының барлығын ұғынумен қатар, біз оқу үрдісінде өзгеше бағдар бола алатын оның қалыптасу аспектісін айқындауымыз қажет.

Көркемдік бейненің барлығының маңызды факторы – жалпылау, яғни өмірлік құбылыстың, ұқсас адамдар немесе заттардың өзгешелік қасиеттерінің қосылыстарын ұсынатындай жалпылықты, қалыпты келбетті таба білу.

Көркемдік жалпылықтың шындығы көркемдік бүтіндіктің табиғи бөлігі ретінде қабылданатын бейненің шарттылығы арқылы көрсетіледі. Көркемдік бейненің іштей өз ерекшелігі - нақты психологиялық мінездеме арқылы қарастыруға мүмкіндік беретін ерекше сезімдік - эмоциялық тәрізді бейнелі ойлаумен тығыз байланысты.

Сонымен, көркемдік бейненің қалыптасуының маңызды бөлігі елестету болып табылады. Көрнекті психолог С.П.Рубинштейн: «Елестету арқылы жеке бағыттылықтың барлық түрі мен деңгейі көрінеді, олар елестетудің әр-түрлі деңгейін тудыруы мүмкін» – деп тұжырымдайды. [1,с. 15-17]

Эмоциялық елестету әр адамға туғаннан тән, ал, суретшінің елестетуі-тіпті жоғары деңгейде болуы шарт. Дизайншының шығармашылық іс-әрекетіне мүмкіндік туғызу үшін осы эмоциялық күйге кіруге үнемі көмектесіп отырған ләзім, бұл тек мейрімділік, ашықтық, түсіністікпен әрдайым қолдау ғана мүмкін екені белгілі көркемдік туындыны сезіну, қабылдау, бір нәрсе туралы елестету барысында туындайтын ассоциативтік қатардың нәтижесі болып табылады [2;3]. Ассоциацияның байлығы өмірлік тәжірибемен, елестету мен қиялдаудың түрлі дәрежесінде анықталады. Түстік ассоциация арқылы суретшілер көңіл-күй мен адам мінезін көрсете алады десек артық болмайды. Дизайншының эмоциялық жады бай болған сайын ол өзінің айналасында болып жатқан оқиғаларға қатты алаңдайды, оның тудырған көркем шығармасы әсерлі болып шығады. Әр суреткердің өзіндік кеңістікті қабылдау «жазықтығы», өзіндік қабылдануы бар, сондықтан, сабақ барысында бір графикалық тапсырманы әркім өзінше сомдайтыны рас.

«Инженерлік графика» және «Сурет» оқыту әдістемесі сабақтарында арналған тапсырмалар әр түрлі нұсқада болғаны жөн. Композициялық - ізденіс жұмыстарының ролі өте маңызды екенін айтқымыз келеді. Көркемдік бейнені құруда сызба амалдарымен жұмыс барысында, әр оқушының жаңа жекелік, өзіндік өзгешеліктері пайда бола бастайды.

«Инженерлік графика» пәні бойынша оқыту үрдісінде студенттердің шығармашылық белсенділігі артып, нәтижесі көрмелік ұйымдастыруларда көрініс тапты [4;5;6;7]. Көрсетілген жұмыстар жоғарғы көркемдік ойлауға, сонымен қатар тиімді елестетуге куә бола алады. Онсыз болашақ ел тұлғасының қалыптасуы мүмкін емес екені анық.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Рубинштейн Н.С. Основы общей психологии СПб: Питер Ком.1992 - 362 с.
2. Юсов Б.П. Взаимосвязь культурогенных факторов в формировании современного художественного мышления учителя образовательной области. «Искусство» Избранные труды по истории, психологии художественного образования и политехнологического восприятия детей.-М: Компания Спутник – 2004 - 253с.
3. Стор И.Н. Декоративная живопись Основные проблемы курса М: МТИ им. Косыгина 1988 - 396 с.
4. Найниш Л.А. Инженерная педагогика: Научно-методическое пособие / Л.А. Найниш, В.Н. Люсов. - М.: Инфра-М, 2017. - 256 с.
5. Инженерлік графика (Сызба геометрия, машина жасау сызуы). Оқулық/Ж. Жаңабаев. Экономика, – Алматы. 2012. – 507 бет.
6. R. Lyons, T. Lynn, C.M.a. Bhaird, Individual level assessment in entrepreneurship education: An investigation of theories and techniques Journal of Entrepreneurship Education, 18 (1) (2015), pp. 136-156
7. B. Kingma Creating a dynamic campus-community entrepreneurial ecosystem: Key characteristics of success A.C. Corbett, D.S. Siegel, J.A. Katz (Eds.), Academic entrepreneurship: Creating an entrepreneurial ecosystem, Emerald Group Publishing Ltd, Bingley (2014), pp. 97-114